

İRTİBAT BÜROLARININ İŞLEYİŞİ

Erol Sönmezocak

S.M.M.M, / Türkiye, email: erol@umutmuhasebe.com

Öz

Ticari faaliyet dışında iletişim, karşılama, ağırlama, bağlantı kurma, yatırım yapılacak ülkede Pazar araştırması yapma, iş olanaklarını araştırma, yatırım yapılacak ülkenin toplumsal, ekonomik ve kültürel yapısını öğrenme ve araştırma gibi amaçlarla yurtdışında yerleşik kişi ve kuruluşlar tarafından açılan bürolara **irtibat bürosu** denir.

Kuruluş izni alan irtibat büroları, vergi dairesine kayıt belgesinin ve büro ile ilgili kira sözleşmesinin bir örneğini en geç 1 ay içinde Genel Müdürlüğe iletirler. Bürolar adres, büro yetkilisi/yetkilileri veya yabancı şirketin unvan değişikliklerini, değişikliğin gerçekleşmesinden itibaren en geç 1 ay içinde, yeni adresi gösterir kira sözleşmesi, yeni atanan kişiye ilişkin yetki belgesi ya da yabancı şirketin unvan değişikliğine ilişkin belge/belgelerle birlikte Ekonomi Bakanlığı'na bağlı "Teşvik ve Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü" ne bildirirler.

Anahtar kelimeler: İrtibat, kuruluş esasları, S.S.K Prim ödemeleri, Gelir vergisi istisnası

GİRİŞ

İrtibat Büroları, yurtdışında kurulu şirketlerin Türkiye' deki ticari olmayan işlerinin takibi için kurulan işyerleridir. VUK' nun 156. maddesinde **işyeri**; ticari, sınaî veya zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilmiş veya bu faaliyetlerde kullanılan yer şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım oldukça kapsamlı ve ayrıntılı bir tanımdır. Bu tanımda belirtilen 22 örnek işyerlerinden en önemlileri Mağaza, Yazıhane, İdarehane, Muayenehane, İmalathane, Şube, Depodur. İrtibat büroları tanımı V.U.K' nun 156. Madde-sinde belirtilen iş yeri tanımları içerisinde bulunmamaktadır.

Citation/Atf: SÖNMEZOCAK, E. (2025). İRTİBAT BÜROLARININ İŞLEYİŞİ. *İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ*. 8(1): 103-108.

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Erol Sönmezocak
E-mail: erol@umutmuhasebe.com



Bu çalışma, Creative Commons Atif 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

İrtibat Bürolarının Kuruluş Esasları

1-Türkiye’de irtibat bürosu açmak için başvurabilecek gerçek ve tüzel kişiler yabancı ülke kanunlarına göre kurulmuş olmaları gerekmektedir. Dolayısıyla, şirket dışındaki yabancı kişi kurum ve kuruluşların (Dernek, Vakıf, vb.) 4875 sayılı Kanuna göre irtibat bürosu açmak için izin alınması mümkün değildir.

2-İrtibat bürosu kuruluşunda mevzuatta yer alan açık düzenleme gereği ilgili Bakanlıktan izin alınması gerekmektedir. Bu izin, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (K.H.K.) ile Ekonomi Bakanlığı kurulduğu için mezkûr K.H.K.’nin Geçici 2.maddesinin 6’ncı bent hükmü gereğince Ekonomi Bakanlığı’na bağlı “Teşvik ve Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü” nünden alınacaktır.

3-Türkiye’de yabancı şirketler tarafından açılacak olan irtibat bürolarının hiçbir şekilde ticari bir faaliyet ile iştigal etmesi mümkün değildir.

İrtibat Bürolarının Faaliyet Esasları

Ticari faaliyet dışında iletişim, karşılama, ağırlama, bağlantı kurma, yatırım yapılacak ülkede Pazar araştırması yapma, iş olanaklarını araştırma, yatırım yapılacak ülkenin toplumsal, ekonomik ve kültürel yapısını öğrenme ve araştırma gibi amaçlarla yurtdışında yerleşik kişi ve kuruluşlar tarafından açılan bürolara **irtibat bürosu** denir.

İrtibat büroları yıllık faaliyetlerini takip eden yılının en geç mayıs ayı içinde aynı makama bildirilmelidir. Bunun için “İrtibat Bürolarının Faaliyetlerine İlişkin Bilgi Formu” kullanılır ve irtibat bürosunun harcamalarının yurtdışından getirilen dövizlerle karşılandığı belgelenir.

İrtibat Bürosu için Kurumlar Vergisi ve KDV mükellefiyeti tesis edilmez. Gelir vergisi (stopaj) yönünden mükellefiyet tesis edilmesi gereklidir. Gelir Vergisi Kanunu’nun 94.maddesi kapsamında herhangi bir ödeme yaptıkları takdirde bu madde kapsamında gerekli vergi kesintisini (stopajı) yaparak muhtasar beyanname ile beyan etmeleri ve ödemeleri gereklidir.

a) İrtibat bürolarına ilk başvurularda azami 3 yıl süre ile beyan edilen faaliyet kapsamında izin verilir. Faaliyet sürelerini uzatmak isteyen bürolar, faaliyet süresinin sona ermesinden önce Ge-

nel Müdürlüğe müracaat ederler.

b) Genel Müdürlük süre uzatma taleplerini, büronun geçmiş yıl faaliyetleri, yabancı şirketin Türkiye’de geleceğe yönelik iş planı ve hedefleri, mevcut ve öngörülen harcama tutarları ile istihdam edilen personel sayısı çerçevesinde değerlendirerek, yürütülecek faaliyetin niteliğine uygun şekilde aşağıda belirtilen sürelerle izin verilebilir. Pazar araştırması veya yabancı şirketin ürünlerinin ya da hizmetlerin tanıtımını yapmak üzere izin alan büroların faaliyet süreleri uzatılmaz.

İrtibat bürolarının faaliyet alanları ve kuruluş sürelerini belirtir tablo aşağıdadır.

FAALİYET	SÜRE(YIL)
Temsil ve ağırlama (Yabancı şirketin sektörel kuruluşlar nezdinde ve ilgili organizasyonlarda temsil edilmesi, yabancı şirket yetkililerinin Türkiye’deki iş temaslarının koordinasyonu ve organizasyonu, bu kişilerin ofis kullanım ihtiyaçlarının karşılanması)	5
Türkiye’deki tedarikçilerin kalite ve standart açısından kontrolü, denetimi ve tedarikçi temini (Yabancı şirket adına üretim yaptırılan firmaların ⁷ , yabancı şirketin kalite standartları çerçevesinde denetlenmesi ⁸ , yabancı şirketin ürün ve üretici taleplerinin temini)	5
Teknik destek (Distribütörlere yönelik eğitim veya teknik destek sağlanması, tedarikçi üreticilere kalite standartlarını arttırmaları yönünde destek hizmeti sunulması)	5
Haberleşme ve bilgi aktarımı (Türkiye ile iş ilişkisi içinde bulunan yabancı şirkete iletilmek üzere piyasadaki gelişmeler, tüketici eğilimleri, rakip firmaların ve distribütörlerin satış durumları, distribütör firmanın performansı, vb. konulara ilişkin bilgilerin toplanması ve aktarılması)	5

Bölgesel yönetim merkezi	10
(Yabancı şirketin, diğer ülkelerdeki birimlerine yönelik olarak; yatırım ve yönetim stratejilerinin oluşturulması, planlama, tanıtım, satış, satış sonrası hizmetler, marka yönetimi, finansal yönetim, teknik destek, AR-GE, dış tedarik, yeni geliştirilen ürünlerin test edilmesi, laboratuvar hizmetleri, araştırma ve analiz, çalışanların eğitimi gibi faaliyetlere ilişkin koordinasyon ve yönetim hizmeti sağlanması)	

7 Burada yabancı şirketler tarafından Türkiye’de fason üretim yapılması söz konusudur. Dolayısıyla fason üretim dışında Türkiye’de yapılan üretimin kontrol edilmesi faaliyeti irtibat bürolarının faaliyet alanları dâhilinde değildir. Bu iş yabancı şirketlerce açılan üretim birimlerinde görevli kimseler tarafından yerine getirilecektir.

⁸Bu denetim, Türkiye’de yapılacak kalite uygunluk denetimi olabileceği gibi, Türkiye’den tedarik edilecek malların kalite kontrolünün ve üretim şartlarının yurt dışında teknik laboratuvarlarda yaptırılması faaliyetini de kapsamaktadır.

c) Kuruluş izni alan irtibat büroları, vergi daireesine kayıt belgesinin ve büro ile ilgili kira sözleşmesinin bir örneğini en geç 1 ay içinde ilgili Genel Müdürlüğe iletirler. Bürolar adres, büro yetkilisi/yetkilileri veya yabancı şirketin unvan değişikliklerini, değişikliğin gerçekleşmesinden itibaren en geç 1 ay içinde, yeni adresi gösterir kira sözleşmesi, yeni atanan kişiye ilişkin yetki belgesi ya da yabancı şirketin unvan değişikliğine ilişkin belge/belgelerle birlikte yine aynı Genel Müdürlüğe bildirirler.

ç) İrtibat büroları, her yıl en geç mayıs ayı sonuna kadar, büronun geçmiş yıl faaliyetleri hakkında, bu Yönetmelik ekinde yer alan EK-4 İrtibat Bürolarının Faaliyetlerine İlişkin Bilgi Formu ’nu ve ekli belgelerini Bakanlığa gönderirler. Bu formu ve ekli belgelerini göndermeyen irtibat bürolarının, süre uzatma talepleri değerlendirmeye alınmaz. Faaliyet izinleri de resen iptal edilebilir.

d) İrtibat bürolarının faaliyetlerini, mevzuata ve izinlerinde belirtilen faaliyet konusuna uygun şekilde yürütüp yürütmedikleri, resen veya ilgili

kurum ve kuruluşların yazılı bildirimleri üzerine Bakanlık tarafından denetlenebilir. Yapılan denetim sonucunda, izin kapsamı dışında faaliyet gösterdikleri tespit edilen bürolara, fiilen yürütülen faaliyet için izin başvurusu yapmaları için otuz gün süre verilir. Bu süre, haklı gerekçelerin varlığı halinde en fazla otuz gün daha uzatılabilir. Verilen süre sonunda başvuruda bulunmayan büroların faaliyet izni iptal edilir. Denetim sonucunda ticari faaliyet yürüttüğü tespit edilen büroların ise faaliyet izni iptal edilerek ilgili mercilere bildirilir.

e) İrtibat bürolarının faaliyetlerini sona erdirmesi durumunda kapatma işlemi için, ilgili vergi dairesinden alınacak iş bırakma-yoklama fişi Genel Müdürlüğe gönderilir. Bürolar, kapanış ve tasfiye sonucunda oluşan bakiye haricinde, transfer talebinde bulunamazlar. *Lebib Yalkın Dergisi, sayı:169 s.213-222 Levent BAŞAK-Vergi Başmüfettişi/Yabancılar Hukuku Uzmanı.

İrtibat Bürolarında çalışan personellere ödenen ücretlerden yapılacak vergi ve SGK kesintileri.

İrtibat bürosu çalışanların ücretlerinden SGK yasası gereğince SSK kesintileri yapılır. Çalışanlar 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve 4857 sayılı İş Yasası hükümlerine tabidir. Kısacası irtibat bürosunda çalışanlar diğer iş yerlerinde çalışanların faydalandıkları her türlü yasal sosyal haklardan yararlanabilirler.

Bu nedenle, irtibat bürolarında büronun ihtiyaçları doğrultusunda istenilen miktarda yerli veya yabancı personel istihdam edilmesi mümkündür. Bu personel yardımcı maliyetteki personel olabileceği gibi serbest meslek erbabı da olabilecektir. Yabancı personele ödenecek ücret tutarları hakkında her yıl değişen “yabancı işçi çalıştırılması hakkındaki Genelgeye” dikkat edilmesi gerekmektedir.

İrtibat bürosunda çalışanların en önemli ayrıcalığı, çalışanların ücretlerinden gelir **vergisi kesintisi yapılmaz**. Bu konu çok tartışılmakla beraber aşağıda belirtilen yedi özelge örneğinde görüleceği üzere Gelir İdaresi de aynı görüştedir.

Örnek 1: Merkezi Çin’de bulunan (X) Firmasının İstanbul’daki irtibat bürosunda çalışan Bay

(A) ya işvereni tarafından Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden 2018 yılında 40.000 dolar tevkifata tabi tutulmamış ücret ödenmiştir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/14 numaralı bendine göre irtibat bürolarında çalışanlara döviz olarak ödenen ücretler gelir vergisinden istisna olduğundan, ödevli Mart/2019'da yıllık beyanname vermeyecektir.

Örnek 2: Merkezi Japonya'da bulunan (Z) Firmasının Ankara'daki irtibat bürosunda çalışan Bay (B)'ye, işvereni tarafından Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden 2018 yılında 50.000 Japon yeni tevkifata tabi tutulmamış ücret ödenmiştir. GVK' nun 23/14. Maddesine göre irtibat bürosunda çalışanlara döviz olarak ödenen ücretler gelir vergisinden istisna olduğundan ödevli yıllık beyanname vermeyecektir.

Örnek 3: Merkezi Almanya'da bulunan (Z) Firmasının İstanbul'da bulunan irtibat bürosunda çalışan Bayan (D), 2018 yılında tevkifata tabi tutulmamış 250.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Ödenen ücret, döviz olarak ödenmediğinden GVK' nun 23/14. maddesinde yer alan istisnadan yararlanması mümkün olmadığından, ücretlinin elde ettiği ve tevkifata tabi tutulmamış ücret gelirinin tamamı 1-25 Mart 2019 tarihleri arasında Yıllık Beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Örnek 4: Türkiye' de çalışan yabancı uyrukluların yurtdışından aldıkları ücretlerin vergilendirilmesi durumu; Türkiye'de mukim olarak, Türkiye'nin de ücret geliri vergileme yetkisi olduğu değerlendirildiğinde dar mükellef kuruma bağlı olarak çalışılması karşılığında anılan kurumun doğrudan doğruya yurt dışından elde ettiği kazanç üzerinden döviz olarak çalışana ödediği ücret, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının 14/a bendine göre gelir vergisinden müstesna olacaktır.

-Ancak, dar mükellef işverenin Türkiye'de kazanç elde edecek şekilde faaliyette bulunması halinde elde edilen ücret geliri için söz konusu gelir vergisi istisnadan yararlanması mümkün olmayacaktır.

Bu durumda, tevkifata tabi olmayan söz konusu ücret geliri çalışan tarafından Gelir Vergisi Kanunu'nun 95/1 inci maddesi gereğince yıllık gelir

vergesi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekecektir. **Gelir İdaresi Başkanlığının 01.09.2021 tarih ve 68474 sayılı Özelgesi**

Örnek: 5 Merkezi yurtdışında bulunan firmanın Türkiye'deki irtibat bürosunda çalıştırdığı personele ödenen ücretlerin **Gelir Vergisi istisnası kapsamında olup olmadığı hakkında bilgi verebilir misin?**

Yanıt: Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tâbi kurumların bünyesinde çalışan hizmet erbabına ödenen ücretlere istisna uygulanabilmesi için;

1- Türkiye' de hizmet arz eden gerçek kişinin bağlı olduğu işverenin dar mükellef kurum olması, bu kurumun da Türkiye' de kazanç elde edecek şekilde faaliyette bulunmaması,

2- Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı ve yapılan ödemenin de ücret niteliğinde olması,

3- Dar mükellef kurumun Türkiye'deki personele yapılacak ödemenin bu kurumun yurt dışı kazançlarından karşılanması,

4- Ücretin döviz olarak ödenmesi,

5- Ödenen ücretin dar mükellef kurumun Türkiye'deki hesaplarına gider olarak kaydedilmesi, şartlarının bir arada mevcut olması gerekmektedir.

Çalışanlara yapılan ücret ödemelerinin yurt dışından gelen dövizlerle karşılanması şart olup bu ödemelerin çalışanlara, döviz olarak veya bu dövizlerin yetkili bankalarda bozdurulmak suretiyle Türk lirası olarak yapılması mümkündür. Ödemelerin Türk lirası olarak yapıldığı durumda, döviz bozdurulması ile ilgili belgelerin ücret bordrolarına eklenmesi gerekmektedir.

Buna göre, ücret ödemelerinin yurt dışından getirilen dövizlerle karşılanması kaydıyla, çalışanlarınızla yapılan hizmet sözleşmelerinde ücretlerin Türk lirası cinsinden belirlenmesi ve bu ücretlerin çalışanlarınıza Türk Lirası olarak ödenmesi, anılan istisnadan faydalanılmasına engel teşkil etmeyecektir. 15.04.2022 tarihinde, E-64597866-125[6]-6418 sayılı, T.C. Gelir İdaresi Başkanlığı İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir

Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü'nün yayınladığı özelge

Örnek: 6 Bölgesel yönetim merkezinin kurumlar vergisi muafiyeti ve burada çalışan kişilere uygulanan ücret istisnası hakkında bilgi verebilir misiniz?

Yanıt:19.08.2022 tarihli, E-62030549-125[3-2021/233]-928981sayılı, T.C. Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü'nün yayınladığı özelgeye göre; Bölgesel Yönetim Merkezlerine ilişkin muafiyet 1.1.2019 tarihi itibarıyla kurulu bölgesel yönetim merkezleri için 1.1.2022 tarihinden itibaren kaldırılmış olmakla birlikte, Ekonomi Bakanlığından alınan izne istinaden bölgesel yönetim merkezi olarak kurulan irtibat büronuzda istihdam edilen hizmet erbabına yapılacak ücret ödemeleri, GVK md. 23/14 ve 293 seri no.lu GVK Genel Tebliđi'nin 3. bölümünde yer alan koşulların ve bir arada sağlanması kaydıyla, gelir vergisinden istisnadır. İstisnanın uygulanabilmesi için söz konusu ücretin irtibat bürosunda çalışan personele, döviz olarak veya yurt dışından gelen paraların yetkili bankalarda bozdurulmak suretiyle Türk parası olarak ödenmesi ve döviz bozdurulması ile ilgili belgelerin ücret bordrolarına eklenmesi gerekmektedir.

Örnek:7 Yurt dışından döviz olarak elde edilen ücretin vergilendirilmesi **hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Yanıt: Türkiye'de kanuni ve iş merkezi bulunmayan Finlandiya mukimi ... unvanlı firmada yeşil bina danışmanları, mimarlar, üreticiler ve tasarımcılar tarafından yeşil bina sertifikası oluşturulması, bina için çevresel ürün beyanları oluşturulması, bina yaşam döngüsü değerlendirmesi ve daha yeşil binalar tasarlanması hususlarında uzaktan çalışma şeklinde işçi-işveren sözleşmesine bağlı kalarak ücretli olarak çalıştığınız, ücretinizin tamamını Türkiye'de iş yapmayan Finlandiya mukimi söz konusu işvereninizden döviz olarak aldığınız belirtilerek elde ettiğiniz ücret gelirinun Türkiye'de gelir vergisinden istisna olup olmayacağı hakkında Defterdarlığımız görüşü talep edilmektedir.

Ücretleri vergileme yetkisinin Türkiye'ye ait

olduğu değerlendirildiğinde, dar mükellef kuruma bağlı olarak çalışma karşılığında anılan kurumun doğrudan doğruya yurt dışından elde ettiği kazanç üzerinden tarafınıza döviz olarak ödediği ücretler, yukarıdaki şartların da sağlanması halinde Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (14/a) bendine göre gelir vergisinden müstesna olacaktır. Ancak, bağlı bulunduğunuz dar mükellef işverenin Türkiye'de kazanç elde edecek şekilde faaliyette bulunması halinde elde etmiş olduğunuz ücret geliri için söz konusu istisnadan yararlanmanız mümkün olmayacaktır. Bu durumda, söz konusu ücret gelirinun Gelir Vergisi Kanunu'nun 95 inci maddesi gereğince yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekeceği tabiidir. 18.04.2023 tarihli, E-46464534-045-6981 sayılı, T.C. Yozgat Valiliđi Defterdarlık Gelir Müdürlüğü'nün yayınladığı özelge

İrtibat Bürolarının elde ettiği faiz gelirlerinden vergi kesintisi konusu

İrtibat bürolarında çalışanların maaşlarından vergi kesintisi yapılmaması irtibat bürolarının her türlü gelirlerinin de vergiden istisna olduğu anlamına gelmemektedir. Gerek elde ettikleri kira gelirlerinden gerekse bankalardaki mevduatlarına işleyen faizlerden gelir vergisi stopajı yapılacaktır. Bu konudaki bir Gelir İdaresi özelge örneği aşığıdadır.

Örnek 1: İrtibat bürosu tarafından elde edilen faiz gelirlerinden gelir vergisi tevkifatı yapılır mı?

Yanıt: 24.08.2018 tarih ve 266589 sayılı özelgeye göre; Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde yer alan düzenlemelere göre bir irtibat bürosu olarak kurulmuş olunması ve ticari ve diğer gelir getirici faaliyetler ile izin konusu dışında bir faaliyette bulunulmaması halinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesisine gerek bulunmamaktadır. Öte yandan, şartlara uygun bir şekilde kurulmak ve faaliyet göstermek kaydıyla, irtibat bürosunda yapılacak harcamalar için kullanılmak üzere yurt dışından getirilen dövizin bankada vadeli mevduat hesabına yatırılmasından elde edilen faiz geliri, yurt dışına transfer

edilmeksizin irtibat bürosunun harcamaları için kullanılması halinde, diğer gelir getirici faaliyet olarak değerlendirilmez ve bu gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi gerekmez. Ayrıca, Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (5) numaralı fıkrası hükmü gereği söz konusu faiz gelirleri üzerinden anılan maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamında 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile vadelere ve hesap türüne göre belirlenmiş olan oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir. *Ahmet Erol, Yaklaşım Dergisi, Nisan 2019 sayı:304

Örnek 2: İrtibat bürosunun sabit kıymet satışının vergilendirilmesi durumu.

Yanıt: 21.05.2024 tarihli, E-62030549-125[3/2023]-sayılı, T.C. Gelir İdaresi Başkanlığı **İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı** Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü'nün yayınladığı özgelgeye göre; ...fimasının ... İrtibat Bürosu olarak faaliyete başladığınız, irtibat büronuzu süre bitimi nedeniyle kapatmanız gerektiğini belirterek, aktifinizde kayıtlı bulunan sabit kıymetleri yeni kurmuş olduğunuz limited şirkete emsal bedelden devretmeniz halinde mükellefiyeti bulunmayan irtibat büronuzun vergilendirilmesi hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

İrtibat büronuzun Türkiye'deki faaliyetlerini yürütülebilmesi amacıyla satın alınan ve satın alma ve diğer tüm masrafları yurt dışındaki merkeziniz tarafından karşılanan sabit kıymetlerin emsal bedelden satılması durumunda, satıştan elde edilen hasılatın irtibat bürosunun hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin doğrudan yurt dışındaki merkezin hesaplarına yansıtılması şartıyla irtibat büronuz için kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmesine gerek bulunmamaktadır.

Ancak, yurt dışındaki merkezin söz konusu demirbaş ve taşıtların satışından sağladığı kazanç, Türkiye'de arazi ticari faaliyetten elde edilen diğer kazanç ve iratlar niteliğinde olduğundan, Kurumlar Vergisi Kanununun 26. ncı maddesine göre anılan kazancın, iktisap tarihinden itibaren 15 gün içinde yabancı kurum veya Türkiye'de namına hareket eden kimse tarafından aynı Kanununun 27. nci maddesinde belirtilen vergi daire-

sine beyanname ile bildirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Yurtdışında faaliyet gösterdiği ülkenin yasalarına göre kurtulan şirketler tarafından Türkiye'de irtibat bürosu açılmak istenmesi durumunda 4875 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (h) bendinde yer alan düzenlenmenin dikkate alınması gereklidir. İrtibat bürolarının faaliyet esasları için ise mezkûr Yönetmeliğin 8'inci maddesi hükmünün uygulanması zorunludur.

4875 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (g) bendinin ilk cümlesine göre, Türkiye'de olacak irtibat bürolarında yabancı uyruklu personel istihdam edilmesi mümkündür. İrtibat bürolarında istihdam edilecek yabancı uyruklu personelin çalışma esasları 6735 sayılı Kanun ile belirlenmiştir.

Gerek 4875 sayılı Kanun gerekse mezkûr Yönetmelikle irtibat bürolarında istihdam edilecek personele ilişkin başkaca bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle, irtibat bürolarında büronun ihtilaçları doğrultusunda istenilen miktarda yerli veya yabancı personel istihdam edilmesi mümkündür. Bu personel yardımcı maliyetteki personel olabileceği gibi serbest meslek erbabı da olabilecektir.

Bu noktada uygulamada ortaya çıkan sorun, irtibat bürolarında istihdam edilecek personel sayılı ile ilgilidir. Bu konuda mevzuatımızda herhangi bir belirleme yapılmamıştır. Ancak, kanaatimize göre hem irtibat bürolarına Türkiye'de faaliyet göstermesi için izin verilirken hem de izin süresinin uzatılmasına ilişkin talepler dikkate alındığında istihdam edilen personel sayısının belirli bir miktarı aşmaması gereklidir. *Lebib Yalkın Dergisi, sayı:169 s.213-222 Levent BAŞAK-Vergi Başmüfettişi/Yabancılar Hukuku Uzmanı.